

TARTALOM.

Bevezetés.

Alapfogalmak.

	Oldal
1. A népesség	1
2. A nép.	2
3. A társadalom	4
4. A népesedés	5
5. A népesség és népesedés kérdéseinek tudományos tárgyalása . . .	6

Irodalomtörténeti rész.

Az „Essay on population“.

1. Malthus	15
2. A „népesedés törvénye“	20

A népesedési elmélet fejlődése.

A) A Malthus elméletét elfogadó írók.

<i>A mai malthusiánisták.</i>	29
1. A német malthusiánisták	31
a) Roscher	31
b) Rümelin	34
c) Schäffle	37
d) Wagner	41
e) Cohn	44
f) Schmoller	45
g) Fircks	47
h) Elster	47
i) Ujabb német malthusiánisták (Wolf, Conrad, Philippovich, Menger, Ratzel stb.)	48
j) Német statisztikusok (Wappäus, Oettingen, Haushofer, Schnapper-Arndt)	49
2. A francia és angol malthusiánisták (Garnier, Molinari, Passy, Courcelle-Seneuil, Jourdan, Block, Keynes, Lyttelton, Cannan, Marshall, Giddings)	49
3. A magyar malthusiánisták (Kautz, Láng, Földes, Ráth, Mandelló, Balás)	53

<i>A neomalthusiánizmus.</i>	57
1. A neomalthusiánizmus története	57
2. A neomalthusiánizmus és a vallás	64
3. A neomalthusiánizmus és az erkölcs	67
4. A neomalthusiánizmus és a jog	70
5. A neomalthusiánizmus mai irányai (A túlzók s a mérsékelt szociálista és polgári irányzat)	72

B) *A Malthus elméletét el nem fogadó írók.*

<i>A mai társadalmi rend alapján álló antimalthusiánizmus.</i>	74
1. Az angol antimalthusiánisták (Sidgwick, Ogilvy, Toynbee, Ingram)	75
2. A francia antimalthusiánisták	77
a) Több francia szociálgazda (Loua, Mangin, Guyot, Cauwès, J. Bertillon)	77
b) Gide	78
c) Paul Leroy-Beaulieu	79
d) A szociológusok (Jacoby, Candolle, Richet, Delaunay, Letourneau, Guyau, Fouillée)	83
3. Más polgári antimalthusiánisták:	
a) Szociálgazdák (Van Buren Denslow, S. N. Patten, Brownell, Csernyisevszki, Tallquist, Scheel, Prinzing, Fetter, P. E. Fahlbeck, Karvasy, Pisztorý)	83
b) Statisztikusok (Westergaard, Morpurgo)	85
<i>A természettudományi alapokon álló antimalthusiánizmus.</i>	87
1. Egynehány régibb természettudós:	
a) Sadler	87
b) Doubleday	88
2. Darwin szerepe a Malthus-féle teória körül.	89
3. Spencer és iskolája:	
a) Spencer	91
b) Trall	94
c) Reich	95
d) Nossig	96
4. Carey és Dühring	97
5. Újabb kutatók	99

A szociálista alapon álló antimalthusiánizmus. 100

1. Marx és a német szociálizmus:	
a) Marx	101
b) Engels	108
c) Bebel	109
d) Schippel	109

2. Bernstein	110
3. George	112

C) Újabb elméletek.

1. Hansen elmélete a népesség áramlatáról	115
2. Ammon természettudományi alapon álló elmélete	130
3. Dumont pszichológiai elmélete	136
4. Nitti összefoglaló elmélete	143
5. Oppenheimer antimalthusiánizmusa	148
6. Wolf kiegyenlítő elmélete	154

Kritikai rész.

Észrevételek a Malthus-féle népesedési elméletre és az újabb népesedéseméleti irányokra	159
1. A nemi ösztön és a szaporodás	160
2. A geometriai és arithmetikai progresszió	169
3. A Malthus-féle népesedési törvény három tétele	177
4. A föld csökkenő hozadéképessége	183
5. A túlnépesedés és a beralapelmélet	188
6. Az eddigi népesedési elméletek	197

Szintétikus rész.

Kísérlet egy új népesedési elmélet megalkotására.

<i>Általános szempontok</i>	202
---------------------------------------	-----

A) Induktív kutatás.

<i>A népesedés általános statisztikai eredményei</i>	205
--	-----

1. A születések	207
2. A halálozások	210
3. A természetes szaporodás	212

<i>A népesség rétegződésének kérdése</i>	215
--	-----

1. A gazdasági alapokon elkülönített rétegek népesedése Magyarországon	224
a) Az anyagi javak termelésében résztvevő elemek népesedése.	
α) A birtokos osztály	228
β) A birtoktalan osztály	236
b) Az anyagi javak termelésében részt nem vevő elemek népesedése.	
α) Az értelmiség	245
β) A véderő	248
c) Az ismeretlen osztályhelyzetűek népesedése	249

	Oldal
2. A nem gazdasági alapokon elkülönített rétegek népesedése Magyarországon	249
a) A népesedésnek nemzetiség és vallásfelekezet szerinti általános statisztikai eredményei	252
b) Az erdélyi szászok és románok népesedése	358
 <i>B) A népesedés új elmélete.</i> 	
<i>Az elmélet alapjai</i>	
	269
1. Malthus elméletének egyoldalúsága	273
2. A népesedés, mint társadalmi jelenség. Az egyéni akarat szerepe .	276
3. A akaratelhatározásra hatással bíró tényezők.	
a) A gazdasági motívumok különböző hatása az osztályhelyzet szerint	279
b) Erkölcsi, vallási, lélektani és esztétikai motívumok. Ezek összeshövdése a gazdaságiakkal osztályhelyzet, faji és felekezeti különbség szerint	287
c) A politikai alakzat hatása. A kényszercölibátus	302
4. Az állami és egyéni akarat ellentéte a népesedés kérdésében . . .	304
5. A biológiai kutatás hiányossága	308
 <i>A társadalmi fejlődés és népesedés</i>	
	311
1. A homogén népességű társadalmak	311
2. A heterogén népességű társadalmak	313
 <i>A népesedés törvénye</i>	
	325